

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023
Political Science (IDS) Paper-I

PA1 (IDS): Public Administration (IDS)

Day and Date: Monday, 04/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Public administration is which types of science?
a) Natural b) Moral c) Social d) None of the above
- 2 What is called the component that provides advice and support to the administrative work of the organization?
a) Staff Unit b) Line Unit c) Independent Commission d) Independent Regulatory Commission
- 3 What is 'P' according to POSDCORB approach?
a) Planning b) Co-ordination c) organization d) Budget
- 4 Which principle is also called formulation or combination?
a) Planning b) Co-ordination c) organization d) Budget
- 5 How many factors have been mentioned to determine whether there should be centralization or decentralization in administration?
a) Three b) Two c) Four d) Six
- 6 Public Corporations is controlled by
- a) Government b) Capitalist c) Directors d) Peoples
- 7 In which country we found Independent Regulatory Commission?
a) U.S.A. b) U.S.S.R. c) China d) England
- 8 Which element is known as the second type of line element?
a) Public Corporations b) Legislative c) Loksabha d) None of the above
- 9 Due to the control of financial institutions like the World Bank and the Monetary Fund, India had to adopt the path of -----.
a) Socialism b) Capitalism c) Privatization d) Liberalization
- 10 is the first public corporation created in India in 1934.
a) L.I.C. b) Reserve Bank of India c) Damodar Valley Corporation d) Indian Airlines
- 11 Production can be manufactured with more skills and less expenses with
a) Co-operation b) Privatization c) Globalization d) Socialism
- 12 mentioned the term 'Development Administration' in 1951 for the first time.
a) Goswami b) Fensode c) Edward Winder d) Driwt Waldo

- 13 Defined 'Development Administration' as the carrier of new principles.
 a) Fensode b) Edward Widner c) Montego Mary d) Donald Stones
- 14 Who wrote the book 'Administrative Behavior'?
- a) Herbert Simon b) L.D.White c) Moone d) Max Weber
- 15 What does development administration give more priority to?
- a) To modernization b) Privatization c) Globalization d) Socialism

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Reasons for the growth of the tendency towards centralization
- 2 Principle of Span of Control
- 3 Privatization in India
- 4 Features of New Public Administration

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the factors that determine Span of Control.
- 2 Write Types of Public Corporation
- 3 Explain the features of the Development Administration.
- 4 Explain the functions of the Development Administration.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 What is meant by Organization? Explain the supportive elements of organization.
- 2 Explain the meaning, nature and characteristics of New Public Management.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 लोकप्रशासन हे कोणत्या प्रकारचे शास्त्र आहे ?
 अ) नैसर्गिक ब) नैतिक क) सामाजिक ड) यापैकी नाही
- 2 संघटनेच्या प्रशासकीय कार्याला सल्ला देणारा, सहाय्य करणारा जो घटक असतो त्याला काय म्हणतात?
 अ) स्टाफ घटक ब) लाईन घटक क) स्वतंत्र मंडळ ड) स्वनियंत्रित मंडळ
- 3 POSDCORB दृष्टीकोनानुसार 'P' म्हणजे काय?
 अ) नियोजन ब) समन्वय क) संघटना ड) अंदाजपत्रक
- 4 कोणत्या तत्वाला सुसूत्रीकरण किंवा संयोजन असेही म्हटले जाते ?
 अ) नियोजन ब) समन्वय क) संघटना ड) अंदाजपत्रक
- 5 प्रशासनात केंद्रीकरण की विकेंद्रीकरण असावे हे निश्चित करणारे किती घटक सांगितले आहेत ?
 अ) तीन ब) दोन क) चार ड) सहा
- 6 लोकनिगमांच्या कार्यावरचे नियंत्रण असते.
 अ) शासना ब) भांडवलदारा क) संचालक ड) जनता

- 7 स्वतंत्र स्वयंनियंत्रित मंडळे कोणत्या देशात आढळतात?
 अ) अमेरिका ब) सोव्हिएत रशिया क) चीन ड) इंग्लंड
- 8 लाईन घटकाचा दुसरा प्रकार म्हणून कोणता घटक ओळखला जातो ?
 अ) लोकनिगम ब) कायदेमंडळ क) लोकसभा ड) यापैकी नाही
- 9 जागतिक बँक आणि नाणेनिधी अशा आर्थिक संस्थांच्या नियंत्रणामुळे भारताच्या ----- चा मार्ग स्वीकारावा लागला.
 अ) समाजवाद ब) भांडवलवाद क) खाजगीकरण ड) उदारीकरण
- 10 भारतात १९३४ साली हे पहिले लोकनिगम निर्माण करण्यात आले.
 अ) आयुर्विमा महामंडळ ब) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया क) दामोदर व्हाली कॉर्पोरेशन ड) इंडियन एअर लाईन्स
- 11 मुळे उत्पादन अधिक कौशल्याने व कमी खर्चात होऊ शकते.
 अ) सहकार ब) खासगीकरण क) जागतिकीकरण ड) समाजवाद
- 12 यांनी १९५१ साली ' विकास प्रशासन' या संकल्पनेचा प्रथम उल्लेख केला.
 अ) गोस्वामी ब) फेनसोड क) एडवर्ड विडनर ड) ड्रीवट वाल्डो
- 13 'विकास प्रशासन' म्हणजे नव्या मूल्यांचा वाहक होय अशी व्याख्या यांनी केलेली आहे.
 अ) फेनसोड ब) एडवर्ड विडनर क) मॉन्टेगो मेरी ड) डोनाल्ड स्टोन्स
- 14 'प्रशासकीय वर्तन' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
 अ) हर्बर्ट सायमन ब) एल. डी. व्हाईट क) मुने ड) मॅक्स वेबर
- 15 विकास प्रशासन कश्याला अधिक प्राधान्य देते ?
 अ) आधुनिकीकरणाला ब) खासगीकरण क) जागतिकीकरण ड) समाजवाद

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 केंद्रीकरणाच्या प्रवृत्तीच्या वाढीची कारणे
- 2 नियंत्रण कक्षा तत्व
- 3 भारतातील खाजगीकरण
- 4 नवलोक प्रशासनाची वैशिष्ट्ये

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 नियंत्रण कक्षा निश्चित करणारे घटक स्पष्ट करा.
- 2 लोकनिगमांचे प्रकार लिहा.
- 3 विकास प्रशासनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 4 विकास प्रशासनाची कार्ये स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 संघटना म्हणजे काय? संघटनेचे आधारभूत घटक स्पष्ट करा.
- 2 नवलोक व्यवस्थापनाचा अर्थ, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023

Political Science (IDS) Paper-I

PA1 (IDS): Public Administration (IDS)

Day and Date: Monday, 04/12/2023

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Total Marks: 60

1 लोकप्रशासन हे कोणत्या प्रकारचे शास्त्र आहे ?

अ) नैसर्गिक ब) नैतिक क) सामाजिक ड) यापैकी नाही

Option 3

2 संघटनेच्या प्रशासकीय कार्याला सल्ला देणारा, सहाय्य करणारा जो घटक असतो त्याला काय म्हणतात?

अ) स्टाफ घटक ब) लाईन घटक क) स्वतंत्र मंडळ ड) स्वनियंत्रित मंडळ

Option 1

3 POSDCORB दृष्टीकोनानुसार 'P' म्हणजे काय?

अ) नियोजन ब) समन्वय क) संघटना ड) अंदाजपत्रक

Option 1

4 कोणत्या तत्वाला सुसूत्रीकरण किंवा संयोजन असेही म्हटले जाते ?

अ) नियोजन ब) समन्वय क) संघटना ड) अंदाजपत्रक

Option 2

5 प्रशासनात केंद्रीकरण की विकेंद्रीकरण असावे हे निश्चित करणारे किती घटक सांगितले आहेत ?

अ) तीन ब) दोन क) चार ड) सहा

Option 3

6 लोकनिगमांच्या कार्यावरचे नियंत्रण असते.

अ) शासना ब) भांडवलदारा क) संचालक ड) जनता

Option 1

7 स्वतंत्र स्वयंनियंत्रित मंडळे कोणत्या देशात आढळतात?

अ) अमेरिका ब) सोव्हिएत रशिया क) चीन ड) इंग्लंड

Option 1

8 लाईन घटकाचा दुसरा प्रकार म्हणून कोणता घटक ओळखला जातो ?

अ) लोकनिगम ब) कायदेमंडळ क) लोकसभा ड) यापैकी नाही

Option 1

9 जागतिक बँक आणि नाणेनिधी अशा आर्थिक संस्थांच्या नियंत्रणामुळे भारताच्या ----- चा मार्ग स्वीकारावा लागला.

अ) समाजवाद ब) भांडवलवाद क) खाजगीकरण ड) उदारीकरण

Option 3

10 भारतात १९३४ साली हे पहिले लोकनिगम निर्माण करण्यात आले.

अ) आयुर्विमा महामंडळ ब) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया क) दामोदर व्हाली कॉर्पोरेशन ड) इंडियन एअर लाईन्स

Option 2

11 मुळे उत्पादन अधिक कौशल्याने व कमी खर्चात होऊ शकते.

अ) सहकार ब) खासगीकरण क) जागतिकीकरण ड) समाजवाद

Option 2

12 यांनी १९५१ साली 'विकास प्रशासन' या संकल्पनेचा प्रथम उल्लेख केला.

अ) गोस्वामी ब) फेनसोड क) एडवर्ड विडनर ड) ड्रीवट वाल्डो

Option 1

13 'विकास प्रशासन' म्हणजे नव्या मूल्यांचा वाहक होय अशी व्याख्या यांनी केलेली आहे.

अ) फेनसोड ब) एडवर्ड विडनर क) मोंन्टेगो मेरी ड) डोनाल्ड स्टोन्स

Option 1

14 'प्रशासकीय वर्तन' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?

अ) हर्बर्ट सायमन ब) एल. डी. व्हाईट क) मुने ड) मॅक्स वेबर

Option 1

15 विकास प्रशासन कश्याला अधिक प्राधान्य देते ?

अ) आधुनिकीकरणाला ब) खासगीकरण क) जागतिकीकरण ड) समाजवाद

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 केंद्रीकरणाच्या प्रवृत्तीच्या वाढीची कारणे

Ans:

2 नियंत्रण कक्षा तत्व

Ans:

3 भारतातील खाजगीकरण

Ans:

4 नवलोक प्रशासनाची वैशिष्ट्ये

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 नियंत्रण कक्षा निश्चित करणारे घटक स्पष्ट करा.

Ans:

2 लोकनिगमांचे प्रकार लिहा.

Ans:

3 विकास प्रशासनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Ans:

4 विकास प्रशासनाची कार्ये स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 संघटना म्हणजे काय? संघटनेचे आधारभूत घटक स्पष्ट करा.

Ans:

2 नवलोक व्यवस्थापनाचा अर्थ, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Ans:
